Daniela Șendroiu - muzeograf
Muzeul de Etnografie și Artă Populară Orăștie

CĂLUȘERII HUNEDORENI DIN „VALEA DACILOR" LA ROMA

Nu doar locuitorii Ținutului Orăștiei sunt inpresionați și mândrii de jocul călușerilor ce este unul din spectacolele populare românești de o mare vechime și de un mare renume, fiind remarcat și descris în repatate rânduri de cercetătorii români și străini[1]. Din dorința de a duce mai departe jocul călușerilor, de a păstra tradițiile străvechi, portul populat specific zonei în anul 2013 se înființează Asociația Culturală "Valea Dacilor" din comuna Orăștioara de Sus, condusă de către Rareș Demian. Asociația însumează un număr de peste 39 de călușari din întreaga comună care a participat de-alungul acestor ani la diverse manifestări culturale atât în țară cât și peste hotare reprezentând cu mândrie zona Orăștiei.

Unul dintre evenimentele extem de importante a fost prezența pentru a doua oară consecutiv în capitala Italiei, Roma, la manifestarea intitulată **Natale di Roma**, prin care anul acesta se celebra o cifra rotundă, 2770 ani de la Ab Urbe Condita – Intemeierea Romei la 21 aprilie 753 i.Hr. Astfel la invitația gazdelor italiene Asociația Culturală Gruppo Storico Romano, în colaborare cu Primăria Romei, membrii asociației au avut posibilitatea să facă cunoscut peste hotare portul popular specific Ținutului Orăștiei, jocul călușeresc, cântecul călușerilor. Călușerii sunt îmbrăcați în portul de sărbătoare, cu încălțări negre, pantaloni albi, cămașă ornamentată la gât, piept, mâneci, poale cu ornamente simple, cu ciocănele, cusute cu ață neagră, având în talie brâu din piele de vită ornamentat cu forme florale verde. Peste cămașă poartă pieptarul specific zonei ornamentat pe piept, umăr, buzunare peste care este așezat de la umărul stâng pe diagonală o panglică tricoloră, iar vătaful poartă două panglici încrucișate pe piept. Pe cap poartă căciuli negre având în partea stângă *peană* de fazan și panglici subțiri, colorate. Sub genunchi sunt prinse zdrâcanile realizate din lână colorată și zurgălăi. Bâta de care se folosesc pentru executarea figurilor de joc este ornamentată cu tricolor sau panglici colorate.

Istoria Romei antice a fost reconstituită prin intermediul grupului cultural italian, Gruppo Storico Romano, la care s-a adăugat participarea unor grupuri culturale din zece țări, cuprinzând peste 1500 de concurenți.

Astfel, în locul numit Circus Maximus, pe colina Palatină, unde odinioară a existat cea mai mare arenă cunoscută în antichitate și unde se pare că este locul legendar al întemeierii Romei, s-a desfășurat festivitatea **Natale di Roma**, în cadrul căreia printre protagoniști au fost și călușeri din comuna Orăștioara de Sus, conduși de Rareș Demian. Alături de aceștia s-au aflat instrumentiști, un acordeonist, avându-l în frunte pe un renumit violonist din zona Orăștiei, Ioan Urs – conducătorul Tarafului Leliță de la Căstău, care au făcut să răsune frumosul cântec al călușerului, pe străzile încărcate cu istorie din Roma.

Asociația Culturală "Valea Dacilor" Orăștioara de Sus, prin grupul de călușeri, au fost încadrați la categoria dans antic alături de un alt grup cultural dacic din Constanța, Danais - Asociația România - Dacia Casa Noastră, compus din luptători daci și nimfe dace.

A urmat apoi o defilare pe străzile Romei, pe lângă Forumul și Columna lui Traian, ocolind Forumul Imperial și Colosseum, pentru ca toți cei prezenți să se reîntoarcă pe locul arenei antice Circus Maximus, unde s-a desfășurat întreaga festivitate. Aici au fost prezentate ritualuri religioase, dansuri antice, lupte între gladiatori, iar festivitatea s-a încheiat prin cucerirea Daciei, fiind reconstituite cele doua bătălii dintre daci și romani, 101-102 și 105-106, respectând scrierile lui Dio Cassius din Istoria Romană, precum și scenele de luptă apărute pe Columna lui Traian.

Trebuie menționat faptul că grupul de călușeri de la Orăștioara de Sus, membrii ai Asociației Valea Dacilor, au etalat câteva ponturi deosebite și au strâns ropote de aplauze din partea zecilor de mii de spectatori prezenți pe colinele de lângă Circus Maximus.

Bibliografie:

1. Chițimia, I.C., Folcloriști și folcloristică românească, București, 1968.

(Fotografiile aparțin Asociației Culturale „Valea Dacilor" Orăștioara de Sus).

Note:

1 Chițimia, *Folcloriști și folcloristică românească*, București, 1968.